

Th y t p trung tâm mình vào t ng đ ng tác quét, l ng nghe ti ng ch i khoa nh trên đ t, nhìn ng n ch i v n trên c rác... không phút giây nào mà không l ng lòng vào vi c quét. Đ n đ , th y v i cây ch i ch là m t.

"Nh dâng trà cúng s thúc và dì Linh nghe con?" th y nh c chú ti u khi th y chú s a so n lên chánh đ n đ cúng ng .

"B ch th y, con nh ," chú đáp.

Đó là câu mà th y c nh c chú m i ngày tr c m i th i kinh. Chú ch ng bi t s thúc là ai, dì Linh là ai. Trên chi c bàn th nh đ t c nh bàn T , chú ch th y hai cái bài v đ c vi t b ng ch Hán ch ch ng có hình nh gì c . Vì th y nh c mãi nên chú không lúc nào quên, v y mà th y c nh c. Nghe nh c hoài, ban đ u chú h i b c mình, nh ng ri t ri i cũng quen. Và khi chú rót trà cúng cho hai ng i đó, chú cũng làm nh m t cái máy ch không suy nghĩ gì. Chua ch có m t th y m t trò, nên th y th ng chú l m và chú cũng quý kính th y v a nh cha m , v a nh th y, và th nh tho ng nh m t ng i b n đ o. Chú không có tên th t c. Chú ch ng hi u lý do vì sao. Có l vì chú s ng ò chùa t nh nên th y đã không đ t tên th t c cho chú mà ch đ t cho chú m t pháp danh là Thanh Th . Chú l n lên ò trong chùa, quen v i tên g i mà th y đ t cho, ch ng th c m c gì. Nh ng đ n khi đ c th y d y cho h c ch Hán, chú m i hi u đ c cái tên đ c nghe nh tên con gái c a mình l i có m t ý nghĩa k c c, không đ c thanh nhã cho l m. Nó có v nh đ c đ t ra đ đánh đ u m t k ni m nào đó c a th y, ho c cho chính chú. Chú băn khoăn suy nghĩ mãi v ý nghĩa c a cái tên mà mình đeo mang. Nhân lúc cùng th y nh c sau v n chùa, chú h i:

"B ch th y, t i sao th y đ t tên con là Thanh Th ?"

"Vì th y thích đ t nh v y," th y chú th n nhiên tr l i.

"Lâu nay con t ng r ng ch th có nghĩa là đây, nh v y, gi ng nh ch th trong nh th , đích th ho c ch th nh trong bi u th , th hi n... nh ng m i hôm qua, th y vi t tên con b ng ch th có nghĩa là ch . Con không rõ là tên con sao l i có cái nghĩa không đ c hay. Xin th y gi i thích cho con."

Th y nghiêm gi ng nói:

"Ch là tên g i thôi, có gì mà ph i b n tâm, nh c đ i."

Chú cúi xu ng nh c ti p, nh ng đ c m t lúc, chú l i h i:

"Con bi t đó ch là tên g i thôi, nh ng tên g i cũng ph i nói lên m t cái gì, m t ý nghĩa gì ch ."

"Thì ch cũng là m t cái gì, m t ý nghĩa gì r i đó," th y đáp.

"Con th y ch ch có ý nghĩa là đ , ò n ào, ph c t p... toàn là x u không à. Con không tìm ra đ c ý nghĩa nào hay đ p ò trong nó. Khi th y đ t tên con, ch c ch n là th y có nghĩ đ n m t ý t ng hay m t hình nh gì đó v cái ch , ph i không, b ch th y?"

"Nhi u chuy n quá," th y nói, "nh c đi."

Chú im l ng nh c , không dám h i n a. Nh ng trong đ u óc chú b t đ u n y ra nh ng suy t ng, nh ng phán đoán v s đ t tên c a th y. Chú nghĩ, năm nay chú đã m i sáu tu i r i, có th nói là chú đ tr ng thành đ nghe th y k v lai l ch c a chú. Lâu nay m i l n chú h i đ n v n đ đó, th y ch nói là chú ch a tr ng thành, ch a đ n lúc c n bi t. Nh ng dù th y ch ng nói ra, chú cũng không đ n n i ngu đ n đ không bi t r ng chú là m t đ a bé m côi. Ai cũng có cha m , riêng chú không có. Cái th c t đó làm gì th y che gi u đ c. Nh ng t i sao l i đ t tên là Th , có nghĩa là ch ? Có l ... có l cha hay m c a chú là ng i bán hàng ngoài ch , ho c là ng i ch ch . Nh ng ba m chú đâu mà đ cho th y ph i đ t tên? Cũng có th m chú đi ngang ch thì sinh ra chú. Không, n u m chú sinh ra chú ch thì cũng đem v nhà, và chú v n còn ng i m đó ch chú đâu có m côi đ cho th y ph i đ t tên! Hay là... hay là th y l m đ c chú ngoài ch , đem v chùa nuôi cho đ n ngày hôm nay? Chính vì k ni m đó mà th y đ t tên cho chú là Th (ch)?

"B ch th y..." chú không ngăn đ c n i háo h c tìm hi u thân ph n mình, l i m mi ng h i.

"Gì n a đây?" th y không nhìn chú.

"Có ph i... có ph i con là đ a con r i th y l m ngoài ch đem v hay không?"

Th y ng ng tay nh c . Im l ng m t lúc, th y t p t c nh , v a nói:

"Nh c ."

Đ n chi u, sau gi ăn cháo, th y g i chú cùng đ o sân v i th y. Hai th y trò t n b cho đ n v n sau, n i có hai ngôi m mà th nh tho ng chú th y th y ra th p h ng. M t cái m thì chú bi t là c a s thúc chú, còn cái còn l i chú ch ng bi t c a ai và cũng không đ ý l m.

"Con đã dâng trà cho s thúc và dì Linh lúc công phu chi u r i h ?" th y h i.

"B ch th y, r i," chú tr l i nh máy.

Th y nh t m y chi c lá n m trên m s thúc, nh vài b i c m i m c quanh hai ngôi m . R i th y b t đ u k chuy n cho chú nghe.

*

Th y H i Ch n đang ng i đ c sách thì H i Thanh, s đ c a th y, b c vào, m t bu n đầu đầu. H i Ch n h i:

"Gì mà s đ có v r u lo v y?"

H i Thanh bu n bã đ ng nhìn ra c a s m t lúc r i nói:

"Đ ... đã ph m gi i..." H i Thanh nói đ n đó thì r i n c m t.

H i Ch n kéo tay s đ ng i xu ng, v v :

"Có tr m tr ng l m không? Đ đã sám h i ch a?"

"Đã sám h i. Nh ng đó là cho t tâm. Không gi i quy t gì đ c cho hoàn c nh."

"Chuy n gì v y? Nói đi, đ xem huynh có th giúp gì cho đ không."

"Huynh đ ng trách m ng đ nghe..."

"Ph m t i thì sám h i; huynh trách m ng có thay đ i gì đ c đâu! Nói đi, đ ng ch t ch a trong lòng," H i Ch n nói v i gi ng đ y c m th ng.

H i Thanh đ a hai tay ôm l y đ u, m t g c xu ng bàn, nói:

"Cô y đã có mang."

H i Ch n s ng s t m t lúc, r i th dài, h i:

"Cô y là ai v y?"

"S huynh không bi t đâu. Cô y không h đ n chùa mình."

"V y làm sao đ quen đ đ n n i..."

"Thôi, huynh h i làm gì chuy n đó cho m t. Bây gi , đ ch h i huynh m t đ i u là đ ph i

làm sao đây?"

H i Ch n nhú mày, th y khó x . Theo lu t, H i Thanh đã ph m m t trong các t i Ba-la-di, t c nh ng tr ng gi i mà đ ng s b coi nh m t c gi i th , không còn là t -kheo thanh t nh n a, không th ch a đ c n a—nh cây d a, cây cau, đã ch t đi khúc đ u (đ n đ u) thì không th m c l i tàu lá m i. Đã t i n c đó thì H i Ch n bi t góp ý v i H i Thanh đi u gi n a. H i Ch n th dài nói:

"Huynh cũng ch ng bi t ph i góp ý v i đ làm sao. Chuy n không đ n gi n đâu. Đ ph i nói rõ s v c may ra..."

H i Thanh ng p ng ng lúc lâu r i k :

"Cũng vì cái h nh quét ch mà đ v ng ph i ngh ch c nh này. Huynh cũng bi t mà, m i sáng đ quét t sân ra t i ch , m c ai c i ai ch , đ quét thì c quét, v a quét v a quán ni m v s c u b n c a th gian và thanh t nh c a ni t bàn... năm này qua năm n , m a hay n ng, đ cũng không b ngày nào. Th r i... cô y l u ý đ n đ . Và... m t ngày n , đ sa ngã."

"Bu n thay cho đ . Cô y bán ngoài ch à?"

"Không, cô ch đi ngang ch thôi."

"V y bây gi gia đình cô y đã bi t r ng chính đ đã làm... cái chuy n gì đó ch a?"

"Ch a, cô y không nói ra là ai. Nh ng... có l có ngày h cũng bi t. Mà h có bi t hay không thì... mình cũng ph i t li u."

"T li u?"

"Ý đ nói là mình ph i gi i quy t v n đ đó b ng cách đ n nói chuy n v i gia đình cô y, xin h i c i cô y, ho c là... đ cùng cô y tr n đi xa đ kh i mang tai ti ng cho gia đình cô y và cho chùa n a."

"Nghĩa là đ s hoàn t c?"

"Ch bi t sao bây gi . Huynh có cách gì hay h n không?"

H i Ch n a n c m t, th ng s đ mình g p ngh ch duyên đ n ph i b đ ng tu, nh ng ch ng bi t ph i giúp b ng cách nào. H i Ch n ng i l ng thnh. M t ch p, H i Ch n nói:

"Huynh ch ng bi t cách nào h t, mong đ tha th cho s ch m l t c a huynh. Huynh nghĩ ch c ph i làm theo m t trong hai cách mà đ nêu ra thôi. Mà cho dù ch n gi i pháp nào, huynh cũng xin l u ý đ m t đi u r ng đ nên gi i b hình th c tăng sĩ tr c khi..."

"Đ hi u."

Hai huynh đ im l ng, m i ng i m t dòng suy t ng.

H i Ch n nh l i bao k ni m mà th y cùng H i Thanh tr i qua n i ngôi chùa này t thu còn đ chóp đ n nay. H i Thanh thông minh, nhanh nh n mà l i siêng năng nên cái gì cũng v t qua m t s huynh. Nh ng đ n khi s ph s p viên t ch, s ph l i giao tr ng trách tr i cho H i Ch n. Lúc đó H i Ch n đã không nh n vì cho r ng s đ v t tr i h n mình quá nhi u. H i Thanh cũng không ch u nh n ch c tr i, còn s ph thì nh t quy t ph i giao ch c y cho H i Ch n dù H i Ch n h c hành ch m l t. R t cu c H i Ch n ph i nh n. Gi ra đi, s ph không nói gì nhi u ngoài v c khuyên răn hai huynh đ n ng nhau tu t p, và nh ng l i cu i cùng c a s ph đ u nh m vào H i Thanh, c nh giác H i Thanh là không nên chú tr ng vào s ki n s v n mà b quên ph n tu t p. Sau khi s ph m t, H i Thanh th c t nh, n l c hành trì, không bao gi ch nh m ng. R i m t ngày đó, H i Thanh b ng phát nguy n quét luôn c ch thay vì ch quét sân chùa. H i Ch n không ngăn c n chi h nh nguy n c a s đ mình vì nghĩ r ng đó cũng là h nh t t thôi. H i Thanh cho r ng hình nh ng i tu sĩ hi n lành nh n n i có m t n i ph ch đ ng ng i s c m hóa và gây đ c tín tâm cho nhi u ng i. Ngoài ra, quét ch cũng là m t cách tu luy n cho tâm đ c đ nh tnh ngay gi a ch n náo đ ng. Không ng , chính h nh nguy n cao đ p đó l i đ n ngã H i Thanh trong m t ngh ch duyên đau xót.

H i Thanh không ôn i k ni m x a mà ch u t v n đ x y ra tr c m t. H i Thanh nh đ n Thùy Linh, cô gái đã có mang v i mình. Cô y r t đ p và là m t ti u th con c a quan huy n. V i s thông minh v n có, i thêm s giúp đ bày m u c a cô n tì, cô y đã t o đ đi u ki n đ lôi kéo H i Thanh ngã vào vòng tay mình. T nh ng phút đ u H i Thanh đã bi t mình r i vào i tình, n u không th c t nh quay i ngay v i thi n môn thì khó b gi gìn đ c đ o h nh c a mình, nh ng bóng s c l ng l y kiêu sa c a nàng đã không đ cho H i Thanh chùn b c mà còn kéo th y l m sâu thêm vào c n men ái đ c. Bây gi chuy n đã l r i, không c ng l i đ c n a. H i Thanh mu n r Thùy Linh cùng b huy n này tr n đi v i mình qua x khác sinh s ng và cũng đ tránh ti ng cho c đôi bên, nh ng Thùy Linh không dám. Nàng đã i l i đ r i không che đ u đ c cái thai càng lúc càng l n. Nàng đã b cha đánh đ p, m ng ch i đ d i. H i Thanh nghe n tì nói i nh v y nh ng ch ng bi t ph i làm sao. Nhi u lúc H i Thanh mu n l n vào t dinh quan huy n đ c u nàng ra kh i đó, nh ng lính gác canh phòng nghiêm m h t, không cách gì vào đ c. Dù đã t ng xem th s nh m t gi c m ng h huy n, tr c tình c nh đau xót mà Thùy Linh ph i h ng ch u, H i Thanh không kh i nghe tan nát trong lòng.

Đêm đó, hai huynh đ ng i th c tr ng bên bàn sách. Đ n lúc m sáng, H i Thanh m i r i phòng sách vào phòng riêng, l y khăn chít l y đ u đ che đ u cái đ u tròn tu sĩ c a mình, thay đ i y ph c nh m t ng i th t c r i t giã H i Ch n mà đi. H i Ch n h i:

"Đ đi đâu v y?"

"Đ n t dinh quan huy n nói chuy n th ng v i cha cô y."

"Sao huynh th y ái ng i cho chuy n đi này c a đ quá. Th y có gì không n. Đ li u có th thuy t ph c đ c cha m cô y không?"

H i Thanh không đáp, ch nhún vai r i đi. H i Ch n n i, dúi vào b c v i c a s đ m t túi ti n nh :

"Đó là ti n riêng c a huynh, không ph i c a chùa đâu, đ ng ng i. Đ mang theo đ có gì..."

"Cám n huynh. Đ đi đây. N u có tin t t đ p, đ s cùng Thùy Linh ghé thăm huynh tr c khi r i x này."

Và H i Thanh đi luôn, không tr l i. H i Ch n b n ch n lo l ng su t c ngày và đêm hôm đó. Sáng hôm sau, khi H i Ch n ra v n thì th y xác H i Thanh n m t tr c sân chùa, thân th tím b m vì b đánh đ p đ n t t th . H i Ch n đ n khi u n i v i quan huy n nh ng huy n đ đ ng đóng c a, lính gác xua th y v . Th y đành ng m ngùi chôn xác s đ sau v n chùa. Nghĩ r ng có làm to chuy n lên thì s đ nh m m t cũng không đ c yên.

Hai tháng sau, Thùy Linh sinh h m t bé trai. N a đêm nàng l n tr n kh i dinh, mang con ra ch , ng i n i s p hàng mà ôn i chuy n x a khi nàng đi ngang đây và b t g p nhà s quét ch l k . Nàng ng i gi a tr i s ng cho đ n sáng thì ch t, tay v n còn ôm đ a bé s sinh đang khóc.

Quan huy n lâu nay c che đ u chuy n con gái mình nh ng nay, cái ch t c a Thùy Linh ngay gi a ch đã làm cho câu chuy n nhanh chóng truy n đi; ông b c đ c và căm gi n đ n đ sai lính treo b ng thông báo r ng ông đã t đ a con tr c n t phá ho i gia phong, r ng ông không ch u trách nhi m v cái ch t c a Thùy Linh cũng nh không ch p nh n đ a con c a ng i quét ch . Thông cáo c a ông có v nh ng m phán r ng đ a bé ph i ch u ch t gi a ch đ i, không ai đ c phép c u nó. Vì uy quy n h ng hách cũng nh s gi n đ c a quan huy n, không ai dám mang đ a bé s sinh v nuôi. Ng i ta g đ a bé kh i vòng tay l nh giá và c ng đ c a m nó r i đ t nó n m trong m t chi c nôi, đ gi a ch đ ch k nào đ ng lòng tr c n đ n mang nó đi. Nh ng ng i đàn bà bán hàng ngoài ch đã chăm lo s a cho đ a bé su t ngày

đó, nh ng cũng không ai ch u nh n đ a bé v . Còn xác Thùy Linh thì đ c qu n s sài b ng m t cái chi u, đ t g n đó. Đ n chi u t i thì chuy n đ n tai H i Ch n. Th y li n t c t c ra ch , ôm chi c nô nh mang v chùa. Còn xác Thùy Linh, th y b o nh ng ng i ph t-t bán hàng ch giúp đ em v chùa chôn. y v y mà quan huy n không dám đ ng đ n H i Ch n vì c n đ c h nh và uy tín c a th y. Đ a bé đ c yên thân s ng và l n lên trong c a chùa.

*

N c m t ràn r a trên hai gò má b u bnh, chú ti u Thanh Th qu xu ng chân th y:
"T n th y c u s ng và nuôi d ng con."

Th y đ chú d y, nói ti p:

"S thúc c a con có linh v th trong chùa mà th y th ng nh c con rót trà dâng cúng chính là H i Thanh cha c a con đó. S thúc v i th y tu h c v i nhau t nh nên ngoài tình đ o b n còn coi nhau nh anh em ru t. Chuy n c a s thúc khi n th y đau lòng quá mà không bi t giúp b ng cách nào. Nuôi d ng con ch là m t chuy n nh đ bi u l s m n ti c c a th y đ i v i s thúc thôi. Hu ng chi, làm sao th y có th b m c m t đ a tr kêu khóc không ng i đái hoài..."

Chú ti u Thanh Th bậy gi đã hi u vì sao chú có cái tên l k đó: Thanh là tên c a cha chú còn Th chính là ch , là n i ghi l i k ni m chua xót đ u đ i c a cha chú, m chú, và c chú n a.

"V y quan huy n hi n nay chính là ông ngo i c a con h , b ch th y?"

"Không. Ông và phu nhân đ u đã qua đ i. Quan huy n hi n nay là ng i m i đ c b nhi m."

"V y nh ng ng i ngoài ch ... đ u bi t chuy n c a con h th y?"

"M i sáu năm r i, nhi u ng i đã đ n đi x khác, nhi u ng i đã ch t, ch còn l i r t ít ng i là bi t chuy n c a con, nh ng ch c h cũng quên khu y đi r i. Mà sao con h i v y? Con không mu n ng i ta bi t r ng con đã xu t thân t đầu, ph i v y không?"

"B ch th y không ph i, không ph i."

"Nh v y thì t t. Nhân cách không n m ch xu t thân t đầu mà t chính giá tr th c có c a mình."

"Đ , con bi t," chú cúi m t nói nh .

Theo nh l i th y k , r i nhìn hai ngôi m song song tr c m t, đ c nh ng ch Hán vi t trên m bia, chú th y rõ đó chính là song thân c a mình. Chú qu xu ng nhìn th t lâu n i hai m bia, l ng ng i m t lúc lâu, chú b t khóc th m thi t.

V y đó mà chú v n không sao t y xóa đ c n i m c c m đ n ng trong tâm kh m mình: r ng chú là m t đ a tr vô th a nh n, đ c sinh ra b i m t ng i cha tu sĩ phá gi i, m t ng i m khuê các phá gia phong; r ng chú b b r i gi a ch đ i nh m t t i nhân t hình ngay t lúc s sinh. Bao nhiêu ý nghĩ đó ám nh chú su t m y ngày k ti p sau khi nghe th y k rõ s tình. Th y theo dõi t ng bi n đ ng tâm t hi n trên m t chú, bèn g i chú h i chuy n:

"Con s mang bu n cho đ n bao gi ? Có sinh t c có đ i t, sao ph i ôm mãi n i đau kh bi t ly nh th !"

Chú l ng thnh không đáp l i th y. Th y bi u l tình c m, l y tay xoa đ u chú:

"Th ng cha m , con rán tu h c đ cha m vui lòng. Cha con là m t tu sĩ thông minh, có tu cãn, lâu thông kinh đi n. Ch m t phút y u lòng mà đánh m t s nghi p cao c . Con có th ng cha thì n i ti p s nghi p đó m i ph i, sao c ôm lòng bu n r u mãi. Con đ n rót trà dâng ba đi, r i lên t ng kinh."

Chú cúi m t b m môi m t ch p, b ng ng c lên nói:

"Ch có th y m i là cha con thôi. Ông y không ph i là cha con!"

Nói r i chú v t đ ng d y, b đi vào phòng riêng, đóng c a i. Th y s ng s ng i nhìn theo, i c đ u bu n bã. Chú b t ng kinh chi u hôm đó. Th y i ng i đ p y áo, th p h ng, rót trà cho s đ H i Thanh r i th y t ng kinh thay chú.

Su t m y ngày, chú v n không ra kh i phòng. Th y đ n g c a, g i mãi mà không đ c. M i vi c trong chùa th y làm thay chú h t. Chú không ra kh i phòng nên cũng nh n ăn luôn c m y ngày. Hai th y trò s ng bên nhau m i sáu năm r i, ch a i n nào vào b a ăn mà thi u th y hay thi u trò. Cho nên, khi chú nh n, th y cũng nh n theo, không bu n ăn n a, chia x n i đau kh n ng n c a chú. Đ n ngày th t, chú m i m c a b c ra, ph ph c, b nh ho n. Chú đ n qu d i chân th y và khóc n c n . Th y ch i y tay xoa đ u chú.

Hai th y trò b ng đ ng mà s ng m t cu c s ng i ng cam, bu n t . Th y đ chú t do trong nh ng suy t ng riêng t ch không g i chuy n gì v i chú c . Không khí trong chùa vì v y mà n ng n . Cho đ n m t ngày n , sau khi cùng làm i sám h i v i th y xong, chú m i c t đ c gánh n ng trong lòng. Chú th a v i th y:

"Con đã sai i m. Con không th ph nh n công n sanh thành c a cha m ."

"T t, con bi t v y là t t. M con vì sinh m ng c a con, vì mu n i u gi gi t máu và hình bóng c a cha con mà nh n nh c s ng gi a bao i x v , bao tr n đánh đ p c a gia đình đ ch ngày sinh ra con. M con tuy phá gia phong nh ng, theo th y, bà là ng i tinh m t, thông minh, m t ph n đ c h nh bi t v t lên cái hình th c b ngoài đ nhìn th y đ c giá tr tinh th n n i cha con. Còn cha con, tuy ph m c m gi i, nh ng bi t ăn năn, bi t trách nhi m, đã can đ m b c vào t dinh c a ông ngo i con v i c mong là c u đ c hai m con ra ngoài... và cha con đã ch t vì dám đ ng ra đ i đ u v i nguy hi m. V i truy n th ng, v i t p t c, c hai đ u b lên án. Nh ng h đã ch t m t cách cao c , ít nh t là đ i v i sinh m ng c a con, ph i không? m t khía c nh nào đó, m t hoàn c nh đ c bi t nào đó, con s th y r ng cái mà ng i ta g i là truy n th ng, t p t c, gia phong, i giáo v.v... th t ra ch ng là gì c . R ng tu ch! Ch có nh ng t m chân tình m i th c s là có ý nghĩa mà thôi."

"Đ , con hi u," chú nói trong gi ng xúc đ ng và tri ân th y đã ch giáo.

Chú không dám coi th ng cha m mình n a. Chú thăm m cha m hàng ngày, chú rót trà dâng cha m vào m i th i kinh. S thúc và dì Linh, chú không còn g i hai tên đó n a mà g i b ng cha m . Chú c m th y có cái gì ng t ngào và khi n chú m lòng khi g i lên hai ti ng cha m đó. Tuy nhiên, trên th c t , chú ch vui s ng s ng trong tình c m và vòng tay vô hình vô nh c a cha m ; còn đ i v i nh ng m c c m v thân ph n mình, chú v n không sao t y xóa đi m t cách tho i mái đ c. Đ n n i khi đi ra đ ng v i th y, chú có c m giác nh m i ng i đang nhìn mình, x m x i, ch tr , bàn tán v "ng i quét ch ". T đó, chú h t mu n ra kh i chùa. Và đôi lúc, chú mu n c i đ i cái tên Thanh Th mà chú mang. Chú th y cái tên đó ch nh c nh chú v thân ph n bu n t i c a chú mà thôi.

Vì th ng chú, và vì ch a bi t cách nào gi i t a m c c m c a chú m t cách h u hi u, th y cũng chi u lòng chú, không sai chú ra ngoài nhi u và cũng tránh cho chú nh ng đ p ph i ra tr c đám đông.

Tr i qua b n năm, v i tu i đ i thêm i n, v i s h c h i giáo lý, v i s tu t p thi n đ nh, và v i s ti p th đ i gi i đ tr thành m t v t kheo, chú đ n đ n th y v i đi nh ng tình c m i u luy n xót xa cho chuy n tình th ng tâm c a cha m . Nh ng cái m c c m s ng i khác bi t r o thân ph n mình v n c đeo bám mãi trong lòng chú, không sao g t b . Th y bi t v y, c g ng tháo g cái m c c m đó cho chú i n n a b ng m t cu c nói chuy n sau th i t ng kinh khuya:

"Thanh Th , con đã tr thành m t v đ i đ c, m t v lãnh đ o tinh th n x ng đáng cho đ chúng noi g ng tu t p. V y mà th y th y con nh v n còn ôm p cái m c c m ng mình th p hèn, ph i v y không? Con nói đi, cái gì khi n con nghĩ nh th ? Con có bi t r ng ch m t cái

phi n não nh nh t còn sót l i trong tâm cũng đ ngăn tr con ti n đ n gi i thoát hay không?"

Thanh Th không nói không r ng, l ng l b vào phòng. Th y đ n gõ c a, đ ng ngoài c a nói v ng vào:

"Hãy nhìn k nh ng gì th y làm. N u vi c th y làm khi n con th y th y không x ng đáng là th y c a con n a thì con hãy r i th y mà đi tìm m t mình s khác đ tham v n. Con không thay đ i thì su t m t đ i b bên th y cũng ch vô ích mà thôi. Làm sao th y đ c vòm tr i gi i thoát ch !"

Nói r i th y b đi. Thanh Th th y không khí im quá, bi t là th y không còn đ ng ngoài c a phòng mình. Thanh Th th c m c không hi u th y đi đâu và làm gì. Chú b c ra, tìm th y. Th y không có trong chùa. Th y đã đi ra ngoài. Chú b c ra c ng chùa nhìn hai bên thì th y th y đang c m ch i quét xa xa. Th y quét v h ng ch . Chú b m môi, r i c n rãng ch y vào phòng mình, ôm m t khóc nh m t đ a tr . Th y đã quét ch nh cha chú đã làm tr c đây. Th y mu n ch ng mình cho chú th y r ng vi c quét ch không có gì x u mà còn là m t h nh nguy n cao c ch có cha chú m i làm n i. Nh ng, s c g ng c a th y không mang l i k t qu gì. Chú v n không sao ch p nh n đ c hành vi quét ch cho dù th y có khoác lên đó bao nhiêu ý nghĩa cao đ p.

Khi th y quét ch v , c t ch i d i b p, chú đón l y th y ngay t th m b p, năn n :

"L y th y, xin th y đ ng vì con mà ph i nh c đ n thân tâm nh th . Xin th y đ ng làm v y n a, con không ch u n i."

Th y không nói. Ngày mai th y l i ti p t c quét ch . Chú l i l y l c xin th y ch m đ t. Th y kiên quy t:

"Ta ch ng ng khi nào con th c s đ t cháy đ c cái m c c m và ý nghĩ cho r ng quét ch là vi c x u hay th p hèn. Con không thay đ i, s không gi i thoát, s không tìm th y an l c cho dù đang khoác m c tăng bào. Và n u con không thay đ i, ta s quét ch cho đ n khi nào ta nh m m t m i thôi."

Th y ti p t c quét. Thanh Th v n không thay đ i mà còn đau kh h n. Đ n n i, chú b th y mà đi, ch ghi l i vài dòng v n t t r ng chú mu n đi tham h c p h ng xa.

Chú đi xa th t xa kh i n i ch n sinh ra và tr ng thành c a mình đ xóa đi bao hình nh, bao ý nghĩ đau bu n v thân ph n. Chú tìm t i nhi u v th y đ h c h i, nh ng không v th y nào đ thông đ c nh ng m c c m c a chú. M t hôm, nghe đ n danh ti ng c a m t v thi n s tên là Đ i Ng c, chú t c t c tìm đ n v này đ h c đ o vì chú hy v ng r ng ông ta cũng mang m t cái tên không đ c tao nhã, có th ông ta s có thu c hay đ ch a căn b nh m c c m c a chú. Chú nghĩ có l đ ng sau cái tên c a v thi n s này cũng mang m t quá kh n u không đau xót nh chú thì cũng cay chua bu n c i ch ch ng không.

Thi n s Đ i Ng c n c trong m t am tranh trên núi cao. Khi lên t i n i, chú th y m t cái b ng nh treo trên m t thân cây: "Đ i Ng c Am". Chú b c vào đ nh l thi n s , h i ngay:

"B ch th y, làm sao có th g t b đ c m t danh t ch đ em l i cho mình nh ng bu n phi n, kh đau?"

"Nó ch là m t tên g i gi t o thì c n g i ph i g t b !"

"Nh ng... rõ ràng là nó đeo bám và g i lên bao đ i u đau xót cho con t nhi u năm nay."

"Đeo bám ch nào? G i lên cái gì? đ đâu? Nói ta nghe!"

Thanh Th h t nhiên giác ng l sinh di t huy n hóa c a mu n s mu n v t, li n s p l y thi n s mà v . Chú đi ngày đêm không đ ng ngh , nh ng mong v qu d i chân th y mà sám h i.

*

T hai năm r i, khi Thanh Th b chùa mà đi, th y H i Ch n c mang ch i ra quét sân

chùa r i quét luôn t i ch . Ban đ u th y quét ch đ th c t nh Thanh Th , nh ng khi quét, th y c m nh n đ c nhi u ý nghĩa cũng nh công đ ng tu t p ngay trong chính s vi c quét ch đó. Th y t p trung tâm mình vào t ng đ ng tác quét, l ng nghe ti ng ch i khoa nh trên đ t, nhìn ng n ch i v n trên c rác... không phút giây nào mà không l ng lòng vào vi c quét. Đ n đ , th y v i cây ch i ch là m t. Vì v y, âm thanh não lo n c a ch búa không nh h ng, không t n h i gì đ n t tâm thanh t nh c a th y. Chính trong lo n đ ng th y tìm th y s t ch l ng. Và th y có th an l c trong chính vi c quét ch t m th ng hàng ngày. Trong khi đó, hình bóng c a th y, vi c quét đ n c a th y gi a ch đ i cũng làm cho khu ch s ch s h n, b t huyền não xô b , và ng i ta cũng b t c nh tranh cãi v nhau. M i lúc th y th y quét đ n ch , ng i ta b ng đ ng gi m chuy n nói năng, có nói thì nói nh gi ng xu ng. Đ c đ c a th y làm thay đ i không khí ch m t cách rõ r t.

Hôm nay th y đang quét đ n gi a ch , b ng có ng i n m l y cây ch i c a th y, nói v i gi ng cung kính:

"B ch th y, th y hãy v ngh ng i đ con quét thay th y."

Th y ng ng tay ng c nhìn và th y Thanh Th . Khuôn m t c a chú y không còn đ u v t c a m c c m, kh đau và phi n não. Th y m m c i trao ch i cho chú quét, và th y b c theo chú, t ng b c ch m.

T đó, c m i sáng, ng i ta th y hai th y trò tu sĩ cùng quét đ ng, quét ch . Bóng dáng h xu t hi n n i đầu, s an l c lan t a ra đ n đó.

Hai năm sau, th y H i Ch n viên t ch. Tr c khi t giã cu c đ i, th y g i Thanh Th đ n bên thi n sàng, trao cho Thanh Th cây ch i mà th y th ng dùng đ quét ch hàng ngày:

"Đ i th y m y m i năm h c đ o không ng đ n tu i x chi u m i tìm th y đ c đ o l n t cây ch i t m th ng này. Đây là t t c công phu và ý ch c a th y. Con hãy gi l y mà đi cho tr n con đ ng c a con."

Nói r i th y hóa. Thanh Th c t cây ch i đó trong phòng riêng c a mình nh m t k v t ghi l i hình nh cao đ p c a cha, c a m , và nh t là c a th y mình.

Sáng hôm sau, Thanh Th v n c quét ch . Ng i ch th y Thanh Th quét m t mình thì bi t r ng th y H i Ch n đ c đ kh kính c a h đã m t.

Thanh Th quét ch cho đ n tu i già. M y m i năm không h xao lãng. Bây gi Thanh Th đã tr thành m t v hòa th ng đ o đ c thanh cao, n i ti ng v i cây ch i và h nh nguy n quét ch . H i Thanh quét ch sáu năm. H i Ch n quét ch b n năm. Riêng Thanh Th thì quét ch đ n sáu m i năm. Bao khôn m t m i có cũ có, thay nhau ng i bán ho c đi mua s m khu ch , không ai mà không bi t đ n Thanh Th quét ch . Hình nh Thanh Th đã tr nên quen thu c và g n li n v i khu ch khi n cho m i ng i n y ý l y tên v hòa th ng này đ đ t cho khu ch : ch Thanh Th —m t cái ch s ch. Ngày Thanh Th ng ng quét thì tu i đã tám m i t . Ngày y, b u tr i u ám. Ngoài khu ch , c rác đ y mà ch ng th y t m đ ng Thanh Th đầu. Ch t nghe chuông chùa v ng l i ba h i bu n bã. M i ng i ch khu ch b ng sa l vì bi t r ng v hòa th ng già mang tên Thanh Th s không bao gi c m ch i ra quét ch này n a. C ng i bán l n khách mua đ u s t sùi khóc.

--
Tôi b sung buong g m làm b i t ng.
Xin cúi đ u nh n b n án chung thân.

Ngũ i Quét Ch

Tác Giả: Khuy&t Danh

Thứ Tư, 06 Tháng 7 Năm 2011 15:18

Và t& đ&y trên bàn tay năm ngón,

Bi&t ngón nào làm ngón nh&n giao duyên?